

val tuto nutnost tím, že vyčíslené argumenty jsou užitečné při předkládání požadavků vládám a rozhodujícím činitelům. A. Girard vyložil metodu zjišťování potřeb, založenou na rozdělení činností ve volném čase, do pěti skupin (podle J. Dumazediera), určených podle věkových skupin obyvatelstva, podle pohlaví (muži, ženy zaměstnané a ženy v domácnosti), podle místa, kde se tyto činnosti konají (bydliště, čtvrt, město, venkov, rodina), a podle zásahů „animateurů“. Domnívá se, že je možno sestavit na základě této metody celkovou tabulku kulturních potřeb, která by mohla sloužit jako podklad pro různá opatření v praxi, např. pro plánování ploch a prostranství, ev. pro výstavbu zařízení a určení jejich náplně.

V diskusi, která se rozvinula ke třem bodům, jež byly na počátku vyčteny — k potřebám, cílům a plánování výchovy dospělých ve volném čase — byly vysloveny jak optimistické názory na možnosti využití volného času, tak i názory pesimistické, opírající se o výsledky některých výzkumů, které přinesly např. poznatky o praxi druhého zaměstnání ve volném čase mimo hlavní zaměstnání. Delegáti v diskusních příspěvcích referovali o výsledcích výzkumů ve svých zemích nebo sdělovali zkušenosti s chodem zařízení pro využívání volného času a vzdělávání dospělých [programy práce kulturních domů, organizace výchovy dospělých na družstevním základě apod.]. Objevily se návrhy na nové možnosti uspořádání volného času, poskytující vhodnější podmínky pro vzdělávání dospělých, a to např. soustředěním volna do větších ucelených časových úseků. V několika příspěvcích se ozvaly připomínky k nedostatku volného času zaměstnaných žen. Vyskytly se i obavy, aby hlavní pedagogický cíl vzdělávání dospělých nebyl potlačen přílišným zdůrazňováním významu sociologického pohledu na využívání volného času.

Někteří účastníci se ve svých příspěvcích přimlouvali za rozšíření mezinárodních srovnatelných výzkumů volného času.

Z našich účastníků přispěli do diskuse M. Disman výsledky výzkumu volného času na venkově, D. Slejška výsledky výzkumu o vlivu účasti na řízení na využití volného času a o vlivu zaměstnanosti žen na využívání volného času členů rodiny, zejména mužů, dále M. Švigová, která referovala o časové bilanci našeho obyvatelstva a zabývala se podmínkami, které vyvolávají potřebu dále se vzdělávat. M. Šuška mluvil o práci Domu techniky v Bratislavě, s. Frejka o volném čase zaměstnaných žen.

Eva Librová

— — —

Vysokoškolské studium sociologie v ČSSR

V poslední době se u nás v souvislosti s rozvojem vědního oboru marxistické sociologie i s praktickými úkoly pocituje naléhavá potřeba postupně zavádět studium sociologie na vysokých školách, v první řadě na filosofických fakultách.

Připravnými pracemi na zavedení výuky sociologie se zabývala ve školním roce 1964 až 1965 oborová komise marxismu-leninismu při Státním výboru pro vysoké školy a její pracovní skupina pro studium sociologie. Výsledkem jednání byl návrh sítě vědecko-pedagogických pracovišť a výzkumných laboratoří na vysokých školách. Závěry byly konzultovány se zástupci filosofických fakult v Praze, Brně a Bratislavě, kde se při katedrách marxistické filosofie vytvořila oddělení pro přípravu výuky marxistické sociologie. Z těchto oddělení se k 1. 7. 1965 vytváří samostatná katedra sociologie na filosofické fakultě v Brně a Bratislavě. Pokud jde o filosofickou fakultu v Praze, bude ustaveno zvláštní pracoviště v průběhu školního roku 1965/1966.

Pracoviště sociologie na filosofických fakultách považují za svůj první úkol přípravu a výchovu teoretických pracovníků, odborníků v sociologii. Studenti sociologie budou seznamováni s vývojem sociologických učení v minulosti i s nejnovějšími poznatky sociologie a příbuzných disciplín. Vedoucím motivem výuky a výchovy studentů oboru bude příprava ke způsobilosti pro samostatnou vědeckou práci, ke zvládnutí metod a technik sociologických výzkumů, k tomu, aby samostatně mohli řešit sociologickou problematiku. Od studentů bude dále vyžadována schopnost aplikovat sociologické teorie, metody a techniky ve společenských vědách i v oblasti politiky, kultury a umění. Profil absolventa má také umožnit jeho zařazování do hospodářské a politické správy řízení, do oblasti propagandistické a kulturní činnosti.

Počínaje školním rokem 1965/1966 zřizuje se obor sociologie na filosofických fakultách takto: filosofická fakulta Karlovy university v Praze s 15 studenty v I. ročníku; filosofická fakulta UJEP v Brně s 15 studenty v I. ročníku; filosofická fakulta Komenského university v Bratislavě rovněž s 15 studenty v I. ročníku. Mimo směrná čísla pro interní studium se na základě doporučení ministerstva školství bude zahajovat studium pracujících na filosofické fakultě v Brně a v Bratislavě. Studium zahrnuje okruhy těchto předmětů: příbuzné teoretické a metodologické disciplíny (marxistická filosofie, filosofické problémy metodologie společenských věd, dějiny filosofie, dějiny politických teorií, dějiny dělnického hnutí, všeobecné dějiny a dějiny Československa, politická ekonomie); sociologické disciplíny (obecná sociologie, vědecký komunismus, různé speciální sociologie, sociologické metody a techniky, dějiny sociologie, soudobá světová sociologie); další hraniční obory (všeobecná psychologie, sociální psychologie). Jazyková příprava vyžaduje studium dvou světových jazyků; v úvahu připadá angličtina, francouzština, němčina a polština.

Pokud jde o výběr a výuku speciálních sociologických disciplín, měly by se v ní realizovat jak potřeba naší společnosti, tak zájem učitelů i individuální orientace studentů. Příkladně uvádíme sociologii práce a průmyslu, vesnice a zemědělství, sociologii